

SpD 8/4/99

27

25 II 126/4

Przypisy

Przypisy do listów A. Majkowskiego

Do listu 1

- 1 W rękopisie mylnie rok 1904.
- 2 Na karcie tytułowej faktycznie jest rok 1930 a nie 1931; również rok 1936 jest mylny, gdyż książka ukazała się w 1935 r.
- 3 "I książki mają swój los" - przysłowie łao.
- 4 Adolf Splitt - niemiecki drukarz w Kartuzach, który poprzednio drukował m.in. gadzinówkę "Przyjaciel Ludu Kaszubskiego" (1928-1929).
- 5 Jan Bieliński (1870-1964), drukarz i księgarz oraz wydawca "Gazety Kartuskiej" w Kartuzach od 1922 r. ✓

Do listu 3

- 1 "Teka Pomorska", ~~kwartalnik regionalny (w 1938 dwumiesięcznik)~~, poświęcony zagadnieniom kultury i sztuki, wychodziła w l. 1936-1938 jako wydawnictwo Koła Literackiego Konfraterii Artystów w Toruniu. ✓
Od numeru 3/4 1936 r. wchodził w skład redakcji ¹⁹pt. W wymienionym numerze ogłosiłem artykuł recenzyjny pt. "Pierwsza powieść kaszubska", dotyczący "Remusa" A. Majkowskiego, oraz za jego zgodą fragment powieści pt. "Bojka w dębach kaszubskich". Podane w nawiasie listu Majkowskiego strony dotyczą wydania pierwszego tomu "Remusa" z 1935 r. ✓

Do listu 4

- 1 Wyraz trudny do odczytania.

- 2 Leon Heyke (1885-1939), ksiądz, ur. w Cierzni pod Wejherowem, poeta, pisarz kaszubski, autor cyt. dalej listów, omówiony we Wstępie.
- 3 Bernard Sychta (1907-1982), autor cyt. dalej listów, omówiony we Wstępie.
4. "Gwiazdka ze Gdańska" była wystawiona w Wejherowie w tamtejszym gimnazjum w 1933 i w Kartuzach oraz w 1935 w Pucku. Jej tekst został ogłoszony w 1988 r. przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie.
- 5 Jan Karnowski (1886-1939), pseud. Woś Budzysz, pisarz kaszubski, badacz dziejów kultury Pomorza, autor cyt. dalej listów, omówiony we Wstępie. Jego życiorys podaje Polski Słownik Biograficzny (skrót: PSB) i Przewodnik Encyklopedyczny "Literatura Polska" (1984 i n.)
- 6 Utwór "Kaszubi pod Widnem" ukazał się w "Dzienniku Pomorskim" (1933 październik, Chojnice) i w zbior. wyd. "Utwory sceniczne J. Karnowskiego, Gdańsk 1970, w oprac. K. Ostrowskiego, który we wstępie pisze, że utwór ukazał się z okazji 250 rocznicy odsieczy wiedeńskiej i był wystawiony na wielu scenach łącznie z drugim utworem tegoż autora pt. "Wesele kaszubskie".
- 7 Nie ukończone "Faccje księdza Worzałły" Karnowski ogłosił w 1939 w "Zrzeszy Kaszëbskiej", ponieważ "Tea Pomórka" w 193 już nie wychodziła.

- 8 Ks. Franciszek Grucza, ur. 1911 w Pomieczyńskiej Hucie, skąd w 1912 r. jego rodzice przeprowadzili się do Gowdolina, parafii Sianowo, studiował w l. 1934-1939 teologię w Seminarium Duchownym w Pelplinie. Rękopis utworu "Cholera" zaginął w czasie wojny 1939-1945.
- Od 1935 r. Grucza współpracował z czasopismem "Zrzesz Kaszëbskô" w Kartuzach.
- 9 Władysław Pniowski (1893-1940), był nauczycielem polonistą Gimnazjum Polskiego w Gdańsku, autor^{em} m.in. prac: "Przegląd Literatury kaszubskiej" (1929), "Morze polskie i Pomorze w pieśni" (1931), "Antoni Abraham wielki ^{patriota} poeta z ludu kaszubskiego" (1936).
- 10 "Vjórni Naszińc. Kalëdôrz dlô lëdu kaszëbskjého na rok 1930" był jedną z gadzinówek, wydawanych w Kartuzach przez Niemca dra Friedricha Lorentza. Do najbliższych jego współpracowników należał wymieniony dalej Alojzy Budzisz, emerytowany były nauczyciel niemiecki, ur. w 1874 r. w Świecinie, zmarł w 23 XII 1934 r. w Puoku. Utwory A. Budzisz w wyborze w dwóch zbiorach, "Modro krajina" i "Zemja kaszëbskô" w tłum. i oryginalnie wydał Jan Dziejdzon w LSW w 1980 i 1982 r.
- 11 Aleksander Labuda (1902-1982), ur. w Mirochowie powiat Kartuszy, nauczyciel, działacz Zrzeszenia Regionalnego Kaszubów, od 1933 r. wydawca i redaktor separatystycznej "Zrzeszy Kaszëbskiej" w Kartuzach, publicysta i autor wierszy kaszubskich.
- 12 Jan Rompski (1913-1969), ur. w Kartuzach, poeta, współpracownik "Zrzeszy Kaszëbskiej".
- 13 Jan Trepozyk, ur. 1907 w Stryszej Budzie, ^{pow. Kowtuzy} nauczyciel, poeta, współpracownik "Zrzeszy Kaszëbskiej", przeniesiony do Wielkopolski z powodu kaszubskich poglądów separatystycznych.
- 14 Jan Bilot (1898-1939 ?), ur. w Osłaninie w powiecie puckim

z wykształcenia nauczyciel, współpracownik "Zrzeszy Kaszëbskiej" i gadzinówek nienieckich wyd. przez Friedricha Lorentza ("Przyjaciel JęduwKaszubskiego", "Vjérni Naszińo", "Bëñë ö buten").

15 Wyraz nieczytelny.

16 Zrzeszenie Miłośników Kaszubszczyzny "Stanica", założone w Toruniu w 1936 r.

17 Ten zamiar "Stanica" zrealizowała po śmierci A.Majkowskiego, wydając całość powieści o "Remusie" na początku 1939 r. z datą na karcie tytułowej 1938.

18 Chodzi o "Strachë i zrękowjinë", ⁶ wyd. przez córkę autora Danrokę Majkowską, w r. 1976.

19 Nazwisko trudne do odczytania.

20 Wyrażenie nieczytelne

21 Nie pamiętam już, o jaką sprawę chodziło.

22 zob. przypis 1 do listu 3. Funkcję red. naczelnego "Teki" objął z początkiem 1937 r.

23 Praca, o ile mi wiadomo, nie drukowana, *Wymienionych w tekście listu prac Majkowski nie nadeszła.*

Do listu 5

1 A.Majkowski figuruje w składzie komitetu redakcyjnego "Teki Pomorskiej" w nr 1 za r. 1937.

2 O W.Pniewskim zob. przyp.9 do listu 4. Pniewski był redaktorem IV serii "Gryfa" wychodzącej w Gdańsku w latach 1931-1934. Do komitetu redakcyjnego należał wówczas również A.Majkowski.

3 Artykuł pt. "Bajka kaszubska" Majkowski ogłosił w "Tece Pomorskiej" 1937 nr 2, s.43-45.

- 4 "Tekka Pomorska" 1937 nr 2 (Lato) ogłosiła konkurs na nowelę związaną tematycznie z Pomorzem lub morzem polskim. W skład sądu konkursowego zaprosiłam m.in. A.Majkowskiego, który zaproszenie przyjął.

Do listu 6

- 1 Stanisław Brzęczkowski (1897-1955), grafik, ilustrator książek i czasopism, od 1920 mieszkał w Gdańsku, od 1935 w Bydgoszczy, współpracował jako grafik m.in. z "Gryfem" 1925, 1931-1934. Wydał kilka "Tek" graficznych, m.in. "Tekę miast pomorskich", z której litografię "Puok" zamieściła "Tekka Pomorska" 1937 nr 1 po s.8. Krytyka A.Majkowskiego tej ryciny jest zbyt surowa.
- 2 Jednostronnie i przesadnie krytycznie, niesłusznie autor listu ocenia karykatury niektórych członków Konfraterni Artystów w Toruniu, zamieszczone w artykule E.Grossa pt. "Z dziejów Konfraterni Artystów w Toruniu (1920-1937)" "Tekka Pomorska" 1937 nr 1.
- 3 Rażąco krytyczna opinia o Konfraterni Artystów, w szczególności o Instytucie Bałtyckim nie ^{ma} podstaw w rzeczywistych osiągnięciach tych instytucji.
- Zasługi dyrektora Instytutu Bałtyckiego dr.Józefa Borowika były i są powszechnie znane i uznane. Opinia Majkowskiego jest wyrazem jego skrajnej dzielnicowości, spowodowanej niechlubną w wielu wypadkach działalnością ówczesnych władz sanacyjnych. Następne jego listy świadczą, że nieco złagodził swój powyższy sąd.
- 4 "Sprawiedliwy i stały mąż w postanowieniach".

Do listu 7

- 1 Prosiłem A.Majkowskiego, podobnie jak kilku innych żyjących pisarzy kaszubskich (J.Karnowskiego, L.Heykego, B.Sychtę) o fotografię jako ilustrację ^{mojego} artykułu pt."Najnowsza literatura kaszubska", zamieszczonego w warszawskich "Wiadomościach Literackich" nr 27 z 27 czerwca 1937, s.25.
- 2 Artur Górski (1870-1959), publicysta, krytyk, pisarz i tłumacz, jeden z redaktorów krakowskiego "Życia" (1898 autor m.in. głośnego artykułu programowego "Młoda Polska"), książki "Monsalwat. Rzec o Adamie Mickiewiczu" (1908), tłumacz dzieł Goethego, Szekspira, Heżjoda, Dantego, Ibsena. Po złączenia Pomorza z Polską w 1920 mieszkał przez krótki czas w Toruniu i należał do założycieli i działaczy Konfraterni Artystów.
- 3 zob. przyp. 3 do listu 5.
- 4 Artykułu o Konfraterni Artystów w Toruniu Majkowski nie zdołał napisać zapewne z powodu pogarszającego się stanu zdrowia.

Do listu 8

- 1 Zob.przypisy: 3 do listu 4 i 3 do listu 7.
- 2 Wyraz trudny do odczytania
- 3 Niechęć, wstręt.

Do listu 10

- 1 Recenzja A.Majkowskiego powieści "Akwamaryna" Niny Rydzewskiej ukazała się w "Tece Pomorskiej" ¹⁹³⁷ nr 4, s.130.

Do listu 11

- 1 Chodzi tu o nowele przesłane na konkurs literacki "Teki Pomors-

